

BACH

FAMOUS CANTATAS

BWV 131 - BWV 147 - BWV 194

LUTHERSE BACH ACADEMIE

Projectkoor, solisten & barokorkest o.l.v. Tymen Jan Bronda

Cressida Sharp (sopraan) | David van Laar (altus) | William Knight (tenor) | Drew Santini (bas)

APPINGEDAM	ZA	13 apr 20:00		Nicolaïkerk
GRONINGEN	ZO	14 apr 10:00	(cantatedienst)	Lutherse kerk
GRONINGEN	ZO	14 apr 15:00		Akerk

Dit programma is mede
mogelijk gemaakt door:

 kunstraad groningen

LDF Luthers Diaconessenhuis fonds

**NICOLAÏKERK
APPINGEDAM**

**GRONINGER
KERKE**

34 **BERINGER
HAZEWINKEL**

Akerk

Binnenstadskerken

Programma

Cantate BWV 131 Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir

1. Sinfonia e Coro
2. Aria con corale (Bas en sopranen)
3. Coro
4. Aria con Corale (Tenor, alten en tenoren)
5. Coro

Cantate BWV 147 Herz und Mund und Tat und Leben

1. Coro
2. Recitativo accompagnato (Tenor)
3. Aria (Altus)
4. Recitativo (Bas)
5. Aria (Sopraan)
6. Coro
7. Aria (Tenor)
8. Recitativo (Altus)
9. Aria (Bas)
10. Coro

PAUZE

Cantate BWV 194 Höchsterwünschtes Freudenfest

1. Coro
2. Recitativo (Bas)
3. Aria (Bas)
4. Recitativo (Sopraan)
5. Aria (Sopraan)
6. Coro
7. Recitativo (Tenor)
8. Aria (Tenor)
9. Recitativo (Sopraan en Bas)
10. Aria (Sopraan en Bas)
11. Recitativo (Bas)
12. Coro

Voorwoord

Beste concertganger,

We trakteren u vandaag op drie cantates van Johann Sebastian Bach, die we niet voor niets Famous Cantates noemen. Deze kunnen, zoals ook op de flyers staat vermeld, gerekend worden tot het 'werelderfgoed' van de barokmuziek.

Deze keer hebben we niet alleen onze eigen artistiek leider, Tymen Jan Bronda, als repetitor gehad, maar ook Rein de Vries en David van Laar hebben hun bijdrage geleverd. Dé David die u straks ook zal verrassen met zijn zoetgevooisde altstem.

Maar ook de drie andere solisten Cressida Sharp (sopraan), William Knight (tenor) en Drew Santini (bas) stellen we graag aan u voor. Voor de regelmatige bezoeker van de concerten van de Lutherse Bach Academie en het Luthers Bach Ensemble zullen deze zangers geen onbekenden zijn en dat is niet voor niets. Dat hoort u zo!

Aan de cantate 'Aus der Tiefen ruf ich, Herr, zu dir (BWV 131) zijn we in een vorig project in 2020 al een keer begonnen, maar halverwege dat project moest het worden geannuleerd vanwege Covid-19. Zoals de cantatetekst vermeldt, hier in een heel ander verband bedoeld, hebben wij het ook 'aus der Tiefen' moeten halen om het nu pas aan u te kunnen laten horen. Wij zijn heel blij dat dat nu lukt, want het is één van die juweeltjes die Bach ons heeft nagelaten.

Ik kijk ook graag al even vooruit naar ons eerstvolgende project, de Messiah van George Frideric Handel, waarvoor projectzangers zich binnenkort via de site van het Luthers Bach Ensemble kunnen aanmelden.

Deze prachtige muziek voor de periode rond Kerst zal op vrijdag 20 en zaterdag 21 december klinken in respectievelijk de Martinikerk in Groningen en de Nicolaikerk in Appingedam. Alvast iets om naar uit te zien!

Ik wens u voor nu een heel fijn concert!

Annie-Evie Beukema
Choirmanager LBA

Toelichting

Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir (BWV 131)

Cantate 131 is waarschijnlijk de oudst bewaard gebleven cantate van Bach, ontstaan in 1707 in Mühlhausen (Thüringen) en dus lang voordat (vanaf 1723) Bachs massale cantateproductie in Leipzig op gang komt. Wanneer Bach Aus der Tiefen componeert is hij 22 jaar oud en sinds kort organist aan de Blasiuskirche te Mühlhausen. Hij heeft zich de afgelopen vier jaar in de luwte van een rustig organistenbaantje in Arnstadt veelzijdig kunnen ontwikkelen als orgelvirtuoos, componist en orgeldeskundige. Anderhalf jaar geleden bezocht hij Dieterich Buxtehude in Lübeck. Op 17 oktober zal Bach trouwen met zijn achternichte, de zangeres Maria Barbara, en binnen het jaar zal hij vertrekken naar Weimar waar hij negen jaar blijft, als organist, kamermusicus en kapelmeester aan het hof.

De cantate is waarschijnlijk geschreven voor een herdenkingsdienst voor de brand die Mühlhausen teisterde op 30 mei, vlak voor Bach aantrad, waarbij drie- tot vierhonderd huizen in het centrum verloren gingen. Qua vorm wijkt Aus der Tiefen, evenals andere vroege cantates (zoals BWV 106, de Actus Tragicus) sterk af van wat we na ±1712 van Bach en zijn tijdgenoten gewend zijn. De instrumentale bezetting heeft nog de eenvoud van het 17e eeuwse 'geistliche Konzert': één viool, twee altviolen, hobo, fagot en continuo. We treffen er nog geen recitatieven aan, niet het traditionele slotkoraal en evenmin de da-capo-aria's op vrije teksten, naar het voorbeeld van de Italiaanse opera-aria's; anderzijds heeft het koor er een veel groter aandeel dan in de latere cantates waar het zijn rol veelal beperkt ziet tot een openingskoor en een slotkoraal. In deze vroege cantates gaan de delen nog, als bij 17e eeuwse motetten, (vrijwel) ononderbroken in elkaar over en vindt een veel levendiger, soms zelfs grillige wisselwerking plaats tussen soli en koor. De teksten worden uitsluitend ontleend aan de bijbel en het protestantse kerklied. Er komt dus ook nog geen gelegenheidstekstdichter aan te pas. Van cantates uit beide perioden kun je zeggen dat Bach zich onderwierp aan de vormprincipes van zijn tijd maar daaraan een onovertroffen inhoud gaf. In zijn vroegste werk zet hij de Noord-Duitse traditie van zijn bewonderde voorbeeld Buxtehude voort, in zijn latere cantates volgt hij de italianiserende mode van zijn omgeving.

Cantate 131 heeft één doorlopende tekst, de eerste acht verzen van Psalm 130 die in de twee aria's wordt becommentarieerd met twee koraalteksten. Er is een overkoepelende, symmetrische opbouw:

koor – soli - koor - soli - koor

De koorgedeelten aan het begin, midden en slot flankeren twee aria's, voor respectievelijk bas/hobo en tenor/cello. In deze aria's zingen koorsopranen eenzelfde melodie in lange notenwaarden: tekst en melodie van deze cantus firmus ontleent Bach aan het koraal / kerklied Herr Jesu Christ, du höchstes Gut van Bartholomeus Ringwaldt (1588), de verzen 2 en 5. Door een dergelijke constructie, die we ook van Bachs Noord-Duitse voorbeelden Buxtehude en Bruhns kennen, krijgen deze aria's in feite twee betekenisniveaus: het oudtestamentische lijden en de hunkering naar Gods hulp van de Psalmtekst wordt beantwoord met de nieuwtestamentische zekerheid van de verlossing door Christus' offer. De verrassende afwisseling en vormenrijkdom geven deze cantate een spontaneïteit en frisheid die begrip wekt voor Schweitzers uitspraak (1908) dat men gaarne honderd latere cantates inruilt voor tien van de oudste. En laat u vooral de fraaie hobopartijen niet ontgaan.

Herz und Mund und Tat und Leben (BWV 147)

Ruim een maand na Bachs aantreden als Thomascantor te Leipzig in 1723 is het vrijdag 2 juli Mariae Heimsuchung (Maria Bezoek, Visitatie), één van de Mariafeesten die de lutherse liturgische kalender had gehandhaafd. Op deze dag wordt herdacht dat de van Jezus zwangere Maria haar veel oudere verwante nicht Elizabeth bezoekt, die zwanger is van het kind dat later als Johannes de Doper de wegbereider voor Jezus zal worden.

Voor de namiddagvespers van deze feestdag heeft Bach waarschijnlijk de eerste versie van zijn Magnificat (BWV 243) gecomponeerd. Als cantate voor de ochtenddienst hergebruikt hij cantate BWV 147a. Die cantate schreef hij in 1716 te Weimar voor de vierde Adventszondag. Op deze zondag mocht in Leipzig geen concertante muziek klinken en daarom kon de cantate niet zonder meer in Leipzig worden uitgevoerd. De vierde adventszondag is gewijd aan het optreden van Johannes de Doper (evangelielezing Johannes 1: 29-34) en heeft een sfeer van vreugdevolle verwachting die ook het feest van Maria Bezoek kenmerkt.

BWV 147a kon dus met beperkte ingrepen daarvoor geschikt worden gemaakt: tussen de vier achtereenvolgende Weimarer aria's op tekst van Salomon Franck (1659-1726) interpoleert Bachs onbekende Leipziger tekstschrijver drie recitatieven met verwijzingen naar de evangelielezing voor 2 juli (Lucas 1: 39-56), waartoe het Magnificat behoort, de lofzang die Maria na haar bezoek aanheft.

De met drie recitatieven uitgebreide lange cantate structureerde Bach vervolgens in twee delen, uit te voeren vóór en na de preek. Beide delen eindigen met een koraalcouplet. Met zijn tien delen behoort BWV 147 tot de groep zeer uitgebreide cantates waarop Bach de Leipziger kerkgangers in zijn eerste ambtsjaar trakteerde.

In de instrumentale bezetting valt de solotrompettist op, die nu eens geen louter versterkende en accentuerende functie vervult, maar een volop melodische. En het feit dat in deze cantate de gehele hobofamilie aantreedt. Naast de gewone hobo de één terts lager gestemde oboe d'amore en twee nog weer een terts lager gestemde en tot dat moment in Leipzig nog onbekende oboi da caccia.

Vanwege de stemming/toonhoogte (we kiezen vanwege de hoge sopraan en basnoten in BWV 194 voor a1=392 Hz, tief Cammerthon) zal het altreciatief no. 8 met oboi da caccias worden vervangen door een reconstructie met strijkers. Ook de altaria (no. 3) met oboe d'amore kan niet gerealiseerd worden op 392 en wordt op orgel obliagaat gespeeld door Robert Koolstra.

Höchsterwünschtes Freudenfest (BWV 194)

Vijf maanden na Bachs aantreden als Thomascantor in Leipzig, waarbij hij zichzelf de zware taak had gesteld wekelijks één, en misschien zelfs twee cantates van eigen hand uit te voeren, schreef hij voor het eerst ook nog een cantate met een bestemming buiten Leipzig. De cantate Höchsterwünschtes Freudenfest voerde hij op 2 november 1723 uit in de Dorfkirche te Störmthal (afb.), een plaatsje vijftien km ten zuidoosten van Leipzig, in een kerkdienst ter gelegenheid van de inwijding van het nieuwe orgel.

Dit kleine, één-manuaalsorgel was het eerste zelfstandige werkstuk van Zacharias Hildebrandt (een leerling van de beroemde orgelbouwer Silbermann) die de opdracht verwierf door onder de prijs van zijn leermeester te bieden en daardoor levenslang met hem gebrouilleerd raakte. Het orgel werd door Bach als orgeldeskundige gekeurd; het bestaat thans nog en fungeert als Bach-toeristische trekpleister.

De onbekende tekstschrijver van deze cantate werkte waarschijnlijk onder supervisie van Bach. Bach wilde in Störmthal muziek van aria's en koor van een gelukwens-cantate uit zijn Köthense periode (1717-1723) hergebruiken. Hierdoor had hij behoefte aan teksten die qua metrum en versbouw identiek waren. Ook zal Bach de behoefte hebben geuit aan een tekst die een later hergebruik in de Leipziger liturgie niet in de weg stond; uiteindelijk zou hij BWV 194 in Leipzig uitvoeren op Trinitatis van het jaar daarop. Op de zondag na Pinksteren 1724, waarmee hij zijn eerste jaargang kerkcantates afrondde. De cantate zou later nog diverse heruitvoeringen beleven. De tekst ontbeert derhalve verwijzingen naar specifieke Störmthaler omstandigheden; met de herhaalde vermelding van erbautes Heiligtum, heilige Wohnung, dies Haus etc., lijkt de librettist meer geïmponeerd door de tegelijkertijd voltooide renovatie van het kerkinterieur dan door het nieuwe orgel, dat ook van Bach geen sololor in de cantate kreeg.

Opmerkelijk aan deze cantate is de hoge ligging van de vocale partijen. De sopraan komt nergens onder de f' en reikt (in maat 150 van deel 1) tot de hoge c'', weliswaar op het woord Höchster, maar het is toch een noot die we bij Bach verder alleen nog maar tegenkomen in de uiterst virtuoze solocantate Jauchzet Gott in allen Landen (BWV 51). Nog opvallender is dat de bas herhaaldelijk tot een hoge g' reikt, die Bach verder nergens van een bas vergt; tegenwoordig wordt de partij daarom vaak door een tenor gezongen.

Toen Bach de cantate het volgende jaar in eigen huis uitvoerde, transponeerde hij dan ook de orgelpartij en gaf hij zijn strijkers de instructie in tief Cammerthon (zoals ook wij dit project doen) te stemmen, een halve toon lager dan normaal, waardoor de zangpartijen weer enigszins binnen het normale bereik kwamen. We moeten aannemen dat het orgel in Störmthal lager was gestemd, maar dan dus ook de houtblaasinstrumenten, die immers nauwelijks te verstemmen zijn. Dat geeft een aardig inkijkje in de niet-gestandaardiseerde muziekpraktijk van de achttiende eeuw: vijftien km verderop betreed je een andere muzikale wereld.

De hoge ligging van de vocale partijen zou trouwens ook kunnen teruggaan op de oorspronkelijke feestcantate uit Köthen, waar Bach over professionele zangers kon beschikken; wellicht ook zong Bachs tweede echtgenote Anna Magdalena hier de sopraanpartij.

BWV 194 is een feestelijke cantate met bescheiden middelen. Het orkest omvat, naast strijkers en continuo, slechts drie hobo's, geen fluiten of trompetten. Maar het is wel een zeer uitgebreide cantate, met een uitvoeringsduur van circa veertig minuten: van de twaalf stukken worden de eerste zes uitgevoerd vóór de preek, de tweede zes erna. Beide helften van deze zogeheten dubbelcantate omvatten twee recitatief/aria-paren, achtereenvolgens voor bas, sopraan, tenor en bas/sopraan-duet, en eindigen met telkens twee koraalverzen.

Aan de oorspronkelijke Köthener gelukwenscantate herinneren niet alleen de opening van BWV 194 met een Franse Overture en de dansvormen (rondo, gigue, gavotte, menuet) van de verschillende aria's maar, ook de architectuur: in een hoofse feestcantate plegen diverse allegorische personages (hier: bas en sopraan) achtereenvolgens zichzelf te introduceren met een recitatief en een aria (delen 2/3 en 4/5), om tenslotte een gezamenlijke lofzang aan te heffen (delen 9 en 10). De twee delen voor de tenor heeft Bach waarschijnlijk nieuw gecomponeerd voor Störmthal.

Teksten & vertalingen

BWV 131 Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir

1. Sinfonia e Coro

Aus der Tiefen rufe ich, Herr, zu dir.
Herr, höre meine Stimme,
lass deine Ohren merken auf
die Stimme meines Flehens!

Uit de diepte roep ik tot u, Heer.
Heer, hoor naar mijn stem:
laat uw oren luisteren naar
het gesmeek van mijn stem!

2. Aria con corale (Duetto)

Bas & sopranen van het koor

(B) So du willst, Herr, Sünde zurechnen,
Herr, wer wird bestehen?

(S) Erbarm dich mein in solcher Last,
Nimm sie aus meinem Herzen,
Dieweil du sie gebüßet hast
Am Holz mit Todesschmerzen.

(B) Denn bei dir ist die Vergebung,
dass man dich fürchte.

(S) Auf dass ich nicht mit großem Weh
In meinen Sünden untergeh,
noch ewiglich verzage.

Als gij, Heer, zonden aanrekent,
Heer, wie zal er dan bestaan?
Ontferm u over mij met zo'n grote last,
neem die weg uit mijn hart,
want u hebt ervoor geboet
aan het kruis in doodsnood.
Maar bij u is vergeving,
opdat gij gevreesd wordt.
Zodat ik niet in grote pijn in mijn
zonden onderga, of voor eeuwig
de moed verlies.

3. Coro

Ich harre des Herrn, meine Seele harret,
und ich hoffe auf sein Wort.

Ik verwacht de Heer, mijn ziel verwacht
hem en ik hoop op zijn woord.

4. Aria con Corale (Duetto)

Tenor & alten en tenoren van het koor

(T) Meine Seele wartet auf den Herrn
von einer Morgenwache bis zu der andern.

(A) Und weil ich denn in meinem Sinn,
Wie ich zuvor geklaget,
Auch ein betrübter Sünder bin,
Den sein Gewissen naget,
Und wollte gern im Blute dein
Von Sünden abgewaschen sein
Wie David und Manasse.

Mijn ziel wacht op de Heer,
van de ene dageraad tot de andere.
En omdat ik in mijn geest,
zoals ik al eerder klaagde,
ook een bedroefde zondaar ben,
wiens geweten knaagt,
wil ik graag met uw bloed van
zonden worden schoongewassen
zoals David en Manasse.

5. Coro

Israel hoffe auf den Herrn; denn bei dem
Herrn ist die Gnade und viel Erlösung bei ihm.
Und er wird Israel erlösen aus allen
seinen Sünden.

Israël, hoop op de Heer; want bij de
Heer is genade en verlossing in overvloed.
Hij zal Israël verlossen van
al zijn zonden.

BWV 147 Herz und Mund und Tat und Leben

1. Coro

Herz und Mund und Tat und Leben
muß von Christo Zeugnis geben
ohne Furcht und Heuchelei,
daß er Gott und Heiland sei.

Hart en mond en daad en leven
moeten van Christus getuigen
zonder vrees en gehuichel
dat hij God en Heiland is.

2. Recitativo Accompagnato Tenor

Gebenedeiter Mund!

Maria macht ihr Innerstes der Seelen
durch Dank und Rühmen kund;
sie fänget bei sich an,
des Heilands Wunder zu erzählen,
was er an ihr
als seiner Magd getan.
O! menschliches Geschlecht,
des Satans und der Sünden Knecht,
du bist befreit
durch Christi tröstendes Erscheinen
von dieser Last und Dienstbarkeit!
Jedoch dein Mund und dein verstockt Gemüte
verschweigt, verleugnet solche Güte;
doch wisse, daß dich nach der Schrift
ein allzuscharfes Urteil trifft.

Gezegende mond!

Maria maakt het binnenste van haar ziel
met dank en lof bekend;
ze begint bij zichzelf
de wonderen van de Heiland te vertellen,
wat hij aan haar
als aan zijn dienstmaagd heeft gedaan.
O, menselijk geslacht,
knecht van Satan en van zonden,
door de troostende verschijning van Christus,
ben je bevrijd
van die last en dienstbaarheid!
Maar jouw mond en je verstockte hart
verzwijgen, loochenen die goedheid;
maar weet dat jou volgens de Schrift
een zeer scherp oordeel treft!

3. Aria Altus

Schäme dich, o Seele, nicht,
deinen Heiland zu bekennen,
soll er dich die Seine nennen
vor des Vaters Angesicht!
Doch wer ihn auf dieser Erden
zu verleugnen sich nicht scheut,
soll von ihm verleugnet werden,
wenn er kömmt zur Herrlichkeit.

Schaam je niet, o ziel,
om je Heiland te belijden,
dan zal hij jou de zijne noemen
voor het aangezicht van de Vader!
Maar wie op deze aarde
niet schroomt om hem te verloochenen,
zal door hem verloochend worden
als hij tot zijn heerlijkheid komt.

4. Recitativo Bas

Verstockung kann Gewaltige verblenden,
bis sie des Höchsten Arm vom Stuhle stößt;
doch dieser Arm erhebt,
obschon vor ihm der Erde Kreis erbebt,
hingegen die Elenden, so er erlöst.
O hochbeglückte Christen,
auf, machet euch bereit,
itzt ist die angenehme Zeit,
itzt ist der Tag des Heils:
Der Heiland heißt euch Leib und Geist
mit Glaubensgaben rüsten,
auf, ruft zu ihm in brünstigem Verlangen,
um ihn im Glauben zu empfangen.

Verstocktheid kan machtigen verblinden,
toddad de arm van de Allerhoogste hen van
hun troon stoot; maar die arm verheft,
hoewel de aarde ervoor beeft,
de ellendigen die hij verlost.
O, zeer verblijde Christenen,
kom, maak je gereed,
nu is het de verheugende tijd,
nu is het de dag van het heil:
de Heiland gebiedt jullie om lichaam en geest
met geloofsgaven toe te rusten,
kom, roep tot hem met vurig verlangen
om hem in het geloof te ontvangen!

5. Aria Sopraan

Bereite dir, Jesu, noch itzo die Bahn,
mein Heiland, erwähle
die gläubende Seele,
und siehe mit Augen der Gnaden mich an!

6. Coro

Wohl mir, daß ich Jesum habe,
o wie feste halt ich ihn,
daß er mir mein Herze labe,
wenn ich krank und traurig bin.
Jesum hab ich, der mich liebet
und sich mir zu eigen gibet;
ach drum laß ich Jesum nicht,
wenn mir gleich mein Herze bricht.

7. Aria Tenor

Hilf, Jesu, hilf, daß ich auch dich bekenne
in Wohl und Weh, in Freud und Leid,
daß ich dich meinen Heiland nenne
im Glauben und Gelassenheit,
daß stets mein Herz von deiner Liebe brenne,
hilf, Jesu, hilf!

8. Recitativo Altus

Der höchsten Allmacht Wunderhand
würkt im Verborgenen der Erden.
Johannes muß mit Geist erfüllet werden,
ihn zieht der Liebe Band
bereits in seiner Mutter Leibe,
daß er den Heiland kennt
ob er ihn gleich noch nicht
mit seinem Munde nennt,
er wird bewegt, er hüpfet und springet,
indem Elisabeth das Wunderwerk ausspricht,
indem Mariae Mund der Lippen Opfer bringet.
Wenn ihr, o Gläubige,
des Fleisches Schwachheit merkt,
wenn euer Herz in Liebe brennet,
und doch der Mund den Heiland nicht bekennet,
Gott ist es, der euch kräftig stärkt,
er will in euch des Geistes Kraft erregen,
ja, Dank und Preis auf eure Zunge legen.

9. Aria Bas

Ich will von Jesu Wundern singen
und ihm der Lippen Opfer bringen,
Er wird nach seiner Liebe Bund
das schwache Fleisch, den irdschen Mund
durch heiliges Feuer kräftig zwingen.

10. Coro

Jesum bleibet meine Freude,
meines Herzens Trost und Saft,
Jesus wehret allem Leide,
er ist meines Lebens Kraft,
meiner Augen Lust und Sonne,
meiner Seele Schatz und Wonne;
darum laß ich Jesum nicht,
aus dem Herzen und Gesicht.

Maak, Jezus, nog heden de weg voor u gereed,
mijn Heiland, kies
de gelovige ziel
en zie mij aan met ogen vol genade!

Ik ben gelukkig dat ik Jezus heb,
o, wat houd ik hem stevig vast,
zodat hij mijn hart kan laven
als ik ziek en verdrietig ben.
Ik heb Jezus, die mij liefheeft
en zich aan mij geeft;
ach, daarom laat ik Jezus niet los,
ook al breekt mijn hart.

Help, Jezus, help mij dat ik ook u belijd
in wel en wee, in vreugde en verdriet,
dat ik u mijn Heiland noem
in geloof en met kalmte,
dat mijn hart steeds brandt van uw liefde,
help, Jezus, help!

De wonderhand van de hoogste almacht
werkt in het verborgene van de aarde.
Johannes moet met de geest worden vervuld,
de band van de liefde trekt al aan hem
in de moederschoot,
hij kent de Heiland al,
hoewel hij hem nog niet
met zijn mond noemt,
hij beweegt, hij huppelt en springt,
terwijl Elisabeth van het wonder vertelt,
terwijl de mond van Maria het lippenoffer brengt.
Als jullie, gelovigen,
merken hoe zwak het vlees is,
als jullie hart wel van liefde brandt,
maar je mond toch de Heiland niet belijdt,
dan is het God die jullie kracht geeft,
hij wil in jullie de kracht van de geest opwekken,
ja, dank en lof op jullie tong leggen.

Ik wil over de wonderen van Jezus zingen
en hem mijn lippenoffer brengen.
Hij zal op grond van het verbond van zijn liefde
het zwakke vlees, de aardse mond
door heilig vuur met kracht bedwingen.

Jezus blijft mijn vreugde,
de troost en het levenssap van mijn hart,
Jezus weert al het leed,
hij is de kracht van mijn leven,
de lust en de zon van mijn ogen,
de schat en de gelukzaligheid van mijn ziel;
daarom laat ik Jezus niet gaan
uit mijn hart en uit mijn ogen.

BWV 194 Höchsterwünschtes Freudenfest

1. Coro

Höchsterwünschtes Freudenfest,
das der Herr zu seinem Ruhme
im erbauten Heiligtume
uns vergnügt begehnen läßt.
Höchsterwünschtes Freudenfest!

Zeer welkom vreugdefeest,
dat de Heer ons tot zijn eer
in het hier gebouwde heiligdom
vrolijk laat vieren.
Zeer welkom vreugdefeest!

2. Recitativo Bas

Unendlich großer Gott, ach wende dich
zu uns, zu dem erwählten Geschlechte,
und zum Gebete deiner Knechte!
Ach, laß vor dich durch ein inbrünstig
Singen der Lippen Opfer bringen!
Wir weihen unsre Brust
dir offenbar zum Dankaltar.
Du, den kein Haus, kein Tempel faßt,
da du kein Ziel noch Grenzen hast,
laß dir dies Haus gefällig sein,
es sei dein Angesicht
ein wahrer Gnadenstuhl, ein Freudenlicht.

Oneindig grote God, ach, schenk aandacht
aan ons, het uitverkoren geslacht,
en aan het gebed van uw knechten!
Ach, neem als offer aan
een vurig lied van onze lippen!
Wij wijden ons hart openlijk
tot een dankaltaar voor u.
Geen huis, geen tempel kan u bevatten,
omdat u geen eind en geen grenzen kent,
laat dit huis u behagen,
laat uw aangezicht een ware zetel
van genade, een licht van vreugde zijn.

3. Aria Bas

Was des Höchsten Glanz erfüllt,
wird in keine Nacht verhüllt.
Was des Höchsten heiliges Wesen
sich zur Wohnung auserlesen,
wird in keine Nacht verhüllt,
was des Höchsten Glanz erfüllt.

De glans van de Allerhoogste
wordt niet door het duister verhold.
Dat wat het heilige wezen van de Allerhoogste
tot zijn woning heeft gekozen
wordt niet door het duister verhold,
de glans van de Allerhoogste.

4. Recitativo Sopraan

Wie könnte dir, du höchstes Angesicht,
da dein unendlich helles Licht
bis in verborgne Gründe siehet,
ein Haus gefällig sein?
Es schleicht sich Eitelkeit
allhie an allen Enden ein.
Wo deine Herrlichkeit einziehet,
da muß die Wohnung rein
und dieses Gastes würdig sein.
Hier wirkt nichts Menschenkraft,
drum laß dein Auge offenstehen
und gnädig auf uns gehen;
so legen wir in heiliger Freude dir
die Farren und die Opfer unsrer Lieder
vor deinem Throne nieder
und tragen dir den Wunsch in Andacht für.

Hoe zou, verheven aangezicht,
omdat uw oneindig heldere licht
tot in verborgen diepten kan kijken,
een huis u kunnen bevallen?
Ijdelheid sluipt
hier aan alle kanten naar binnen.
Waar uw heerlijkheid zijn intrek neemt,
daar moet de woning rein
en die gast waardig zijn.
Mensenwerk vermag hier niets,
houd dus uw oog open
en laat het genadig op ons vallen;
dan leggen wij in heilige vreugde
de offerstieren en de offers van onze liederen
neer voor uw troon
en bieden u eerbiedig onze wensen aan.

5. Aria Sopraan

Hilf, Gott, daß es uns gelingt,
und dein Feuer in uns dringt.
Daß es auch in dieser Stunde
wie in Esaiaes Munde
seiner Wirkung Kraft erhält
und uns heilig vor dich stellt.

Help ons, God, dat het ons lukt
en dat uw vuur bij ons binnendringt.
Dat het ook op dit uur,
zoals in de mond van Jesaja,
zijn uitwerking niet mist
en ons heilig vóór u plaatst.

6. Coro

Heilger Geist ins Himmels Throne,
gleicher Gott von Ewigkeit
mit dem Vater und dem Sohne,
der Betrübten Trost und Freud!
Allen Glauben, den ich find,
hast du in mir angezündt,
über mir in Gnaden walte,
ferner deine Gab erhalte.

Deine Hilfe zu mir sende,
o du edler Herzensgast!
Und das gute Werk vollende,
das du angefangen hast.
Blas in mir das Fünklein auf,
bis daß nach vollbrachtem Lauf
ich den Auserwählten gleiche
und des Glaubens Ziel erreiche.

7. Recitativo Tenor

Ihr Heiligen, erfreuet euch,
eilt, eilet, euren Gott zu loben:
Das Herze sei erhoben
zu Gottes Ehrenreich,
von dannen er auf dich,
du heilige Wohnung, siehet
und ein gereinigt Herz zu sich
von dieser eitlen Erde ziehet.
Ein Stand, so billig selig heißt:
man schaut hier Vater, Sohn und Geist.
Wohlan, ihr gotterfüllte Seelen!
Ihr werdet nun das beste Teil erwählen;
die Welt kann euch kein Labsal geben,
ihr könnt in Gott allein
vergnügt und selig leben.

8. Aria Tenor

Des Höchsten Gegenwart allein
kann unsrer Freuden Ursprung sein.
Vergehe, Welt, mit deiner Pracht,
in Gott ist, was uns glücklich macht!

Heilige Geest op de hemelse troon,
eeuwig dezelfde God
met de Vader en de Zoon,
troost en vreugde voor de bedroefden!
Al het geloof dat ik aantref
hebt u in mij aangestoken,
heers over mij in genade
en blijf uw gave bewaren.

Stuur mij uw hulp
o edele gast van mijn hart!
En voltooi het goede werk
waaraan u bent begonnen.
Blaas in mij het vonkje aan totdat ik,
als ik mijn levensloop heb volbracht,
lijk op de uitverkorenen
en het doel van het geloof bereik.

Heiligen, verheug je,
haast je, haast je om je God te prijzen,
laat je hart opstijgen
naar Gods ererijk,
vanwaar hij op jou,
o heilige woning, neerkijkt
en een gereinigd hart
uit deze ijdele wereld naar zich toe trekt.
Terecht heet het daar de zaligheid:
daar zie je Vader, Zoon en Geest.
Komaan, van God vervulde zielen!
Jullie zullen nu het beste deel kiezen;
de wereld kan jullie geen lafenis geven,
jullie kunnen alleen in God
blij en zalig leven.

Alleen de aanwezigheid van de Allerhoogste
kan de oorsprong van onze vreugde zijn.
Verga maar, wereld, met al je pracht,
wat ons gelukkig maakt ligt in God!

9. Recitativo (Duetto) Sopraan & Bas

(B) Kann wohl ein Mensch zu Gott
in Himmel steigen?
(S) Der Glaube kann den Schöpfer
zu ihm neigen.
(B) Er ist oft ein zu schwaches Band.
(S) Gott führet selbst und stärkt des
Glaubens Hand, den Fürsatz zu erreichen.
(B) Wie aber, wenn des Fleisches Schwachheit
wollte weichen?
(S) Des Höchsten Kraft
wird mächtig in den Schwachen.
(B) Die Welt wird sie verlachen.
(S) Wer Gottes Huld besitzt,
verachtet solchen Spott.
(B) Was wird ihr außer diesen fehlen?
(S) Ihr einzger Wunsch, ihr Alles ist in Gott.
(B) Gott ist unsichtbar und entfernt:
(S) Wohl uns, daß unser Glaube lernet,
im Geiste seinen Gott zu schauen.
(B) Ihr Leib hält sie gefangen.
(S) Des Höchsten Huld
befördert ihr Verlangen,
denn er erbaut den Ort,
da man ihn herrlich schaut.
(S, B) Da er den Glauben nun belohnt
und bei uns wohnt, bei uns als seinen Kindern,
so kann die Welt und Sterblichkeit
die Freude nicht vermindern.

10. Aria (Duetto) Sopraan & Bas

O wie wohl ist uns geschehn,
daß sich Gott ein Haus ersehnt!
Schmeckt und sehet doch zugleich,
Gott sei freundlich gegen euch.
Schüttet eure Herzen aus
hier vor Gottes Thron und Haus!

11. Recitativo Bas

Wohlan demnach, du heilige Gemeinde,
bereite dich zur heiligen Lust!
Gott wohnt nicht nur in einer jeden Brust,
er baut sich hier ein Haus.
Wohlan, so rüset euch
mit Geist und Gaben aus,
daß ihm sowohl dein Herz
als auch dies Haus gefalle!

12. Coro

Sprich Ja zu meinen Taten,
hilf selbst das Beste raten;
den Anfang, Mittl und Ende,
ach Herr, zum Besten wende!

Mit Segen mich beschütte,
mein Herz sei deine Hütte,
dein Wort sei meine Speise,
bis ich gen Himmel reise!

(B) Kan een mens wel tot God
in de hemel opstijgen?
(S) Het geloof kan de Schepper
welwillend maken.
(B) Dat is vaak een te zwakke band.
(S) God leidt en sterkt zelf de
hand van het geloof om dat doel te bereiken.
(B) Maar wat als de zwakheid van het vlees
zwichet?
(S) De kracht van de Allerhoogste
werkt in de zwakken.
(B) De wereld zal hen uitlachen.
(S) Wie Gods genade bezit,
veracht die spot.
(B) Wat ontbreekt hun dan nog?
(S) Hun enige wens, hun alles is in God.
(B) God is onzichtbaar en ver weg.
(S) Gelukkig zijn wij dat ons geloof ons leert
in de geest onze God te aanschouwen.
(B) Hun lichaam houdt hen gevangen.
(S) De genade van de Allerhoogste
sterkt hun verlangen,
want hij bouwt de plaats
waar hij in alle luister te zien is.
(S, B) Omdat hij het geloof nu beloont
en bij ons woont als bij zijn kinderen,
kunnen de wereld en de sterfelijkheid
onze vreugde niet verminderen.

O, wat hebben wij een geluk
dat God een woning heeft gekozen!
Proef en zie toch
dat God u welgezind is.
Stort uw harten uit
hier voor Gods troon en huis!

Komaan dan, heilige gemeente,
maak je gereed voor de heilige vreugde!
God woont niet alleen in ieders hart,
maar hij bouwt zich hier ook een huis.
Komaan, maak je dan gereed
met geest en gaven,
opdat zowel je hart
als dit huis hem behagen.

Zeg ja tegen mijn daden,
geef mij zelf de beste raad;
Keer begin, midden en eind,
ach Heer, ten goede!

Stort uw zegen over mij uit,
laat mijn hart uw woning zijn,
en uw woord mijn spijs,
totdat ik naar de hemel reis!

Cressida Sharp Sopraan

Geboren in Engeland, studeerde Cressida tijdens haar tienerjaren aan de Junior Royal Academy of Music en ging daarna klassieke talen in Cambridge studeren, waar zij ook choral scholar was. Ze begon haar solocarrière toen ze nog student was, zong haar eerste Mattheus Passion, Johannes Passion en Messiah en kort na haar afstuderen zong ze de titelrol van Massenet's 'Manon'. Ze ontwikkelde ook een liefde voor moderne klassieke componisten, wat tot op de dag van vandaag voortduurt.

Als huidig lid van het Monteverdi Choir, Vox Luminis, EXAUDI, Cappella Amsterdam, La Cetra en de Zürcher Sing-Akademie, combineert ze ensemble-zang projecten met haar werk als solist. Ze had het grote privilege om te werken met dirigenten als Sir Andrew Davis, Trevor Pinnock, Paavo Järvi, Ton Koopman, Kent Nagano en wijlen Sir David Willcocks en Bernard Haitink. Ze maakte recent tournees naar Nieuw Zeeland, Israël, Hongarije, Argentinië, Roemenië, Taiwan en Zuid Korea.

David van Laar Altus

Countertenor David van Laar zong als solist bij ensembles als Vox Luminis, het Radio Filharmonisch Orkest, Phion, het Orkest van het Oosten, het Luthers Bach Ensemble, Barockorchester Le Chardon, Eik en Linde, Barokopera Amsterdam en The Northern Consort.

Hij was de altsolist bij het live uitgezonden NPO Radio 4 Kerstconcert onder leiding van Klaas Stok, met het Radio Filharmonisch Orkest en Consensus Vocalis. Ook soleerde hij met Barokopera Amsterdam in Frankrijk in 'Purcell Gala; William and Mary'.

Een live-registratie van een concert met Vox Luminis werd uitgezonden op tv-zender France 3, waar hij soleerde in het Dixit Dominus van Händel.

Na een bachelor orgel studeerde David zang bij Hanneke de Wit aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen (bachelor en master, beide cum Laude) en aan het Conservatorium van Amsterdam bij Xenia Meijer (master). Tegenwoordig wordt hij gecoacht door Margreet Honig.

David is als zang- en ensemble docent verbonden aan het Prins Claus Conservatorium te Groningen en geeft les aan de solisten van de Roden Girl Choristers.

William Knight Tenor

William Knight begon zijn carrière als koorknaap van Saint Paul's Cathedral in Londen. Hij studeerde muziek aan de University of York, waar hij tenorzanger was bij de kathedraal van York. Op dit moment woont hij in Nederland en treedt hij op als solist en ensemble zanger. Vanaf 2015 is hij kernlid van het Nederlands Kamerkoor.

Als solist werkt hij regelmatig met Collegium Vocale Gent van Philippe Herreweghe (Monteverdi's Vespers – Europese en Russische tour en CD opname), Amsterdam Baroque gedirigeerd door Ton Koopman (Bach cantates), het Nederlands Kamerkoor gedirigeerd door Richard Egarr (Händel's Israel in Egypt), Brabant Koor (Carl Orff's *Carmina Burana*), Gli Angeli gedirigeerd door Stephan Macleod (Josquin's *Missa malheur me bat*), Capilla Cayrasco gedirigeerd door Eligio Luis Quinteiro (CD - Sacred Music van Ockeghem & Josquin), en het Nieuw Bach Ensemble gedirigeerd door Krijn Koetsveld (Evangelist en arias in Bach's *Johannes Passion*).

Naast zijn werk als solist heeft hij met de beste ensembles in Europa gezongen zoals het Nederlands Kamerkoor, Cappella Amsterdam, The Sixteen, het Huelgas Ensemble, Egidius Kwartet and het Gabrieli Consort.

Hij is mede-oprichter van Het Windsor Consort, een vocaal ensemble voor oude muziek dat zijn basis heeft in Nederland.

William Knight heeft gezongen in veel hoog aangeschreven concertthuizen in de wereld, zoals het Concertgebouw in Amsterdam, Tchaikovsky Concert Hall in Moskou, het Mariinsky Theater in St. Petersburg, en Palau la Música Catalana in Barcelona.

In voorbereiding zijn solo-optredens in een nieuwe productie over Transgender met het Nederlands Kamerkoor onder leiding van Peter Dijkstra, Brittens Serenade voor Tenor en Hoorn met het Symfonieorkest Nijmegen, onder leiding van Stef Collignon, en een nieuwe productie van 16e/17e eeuwse muziek voor de Nederlandse Bachvereniging, gedirigeerd door

Jos van Veldhoven.

Drew Santini

Bas

De Canadese bariton Drew Santini speelt opera, oratorium en kamermuziek, en werkt mee aan een breed scala van muzikale projecten. Hoogtepunten van recente seizoenen zijn *8: Metamorphosis* – een dansopera van Nicole Beutler Projects, de rol van William in Philip Glass' *The Fall of the House of Usher* onder Carlo Boccadoro met Opera2Day, Grimbald in Purcells *King Arthur* met Vox Luminis, Händels *Messiah* met Tafelmusik Baroque Orchestra, Bachs *Matthäus-Passion* met het Concertgebouw Kamerorkest, Purcell Odes met Freiburg Baroque Orchestra, *Johannes-Passion* met The English Concert onder Kristian Bezuidenhout en *Weihnachts-Oratorium* met het Residentie Orkest. Drew werkt samen met verschillende van 's werelds meest vooraanstaande barokensembles, met name met de Nederlandse Bachvereniging, waar hij in meer dan 25 werken te horen is op 'All of Bach', een project om het complete oeuvre op te nemen.

Als jonge artiest van Equilibrium trad hij op met Barbara Hannigan bij LAMP in Nova Scotia om William Walton's *Façade* en een nieuw stuk van Gavin Fraser uit te voeren.

Drew is toegewijd aan kamermuziek en zang, en heeft verschillende ensembles mede opgericht, waaronder Damask Vocal Quartet, wiens 2018 album 'O schöne Nacht', met muziek van Brahms en zijn tijdgenoten, won Frankrijk's Choc de Classica-prijs. Hij heeft albums opgenomen met Gli Angeli Genève, La Bande Montréal Baroque, BachPlus, en Oerkna! New Music Collective. Drew is afgestudeerd aan The Juilliard School en Manhattan School of Music, en woont momenteel in Den Haag.

Tomoe Badiarova viool 1 / aanvoerder

Tomoe Badiarova, een veelzijdige Japanse violiste, excelleert als soliste, kamermusicus en orkestleider. Haar repertoire strekt zich uit van de vroege barok tot de late romantiek op barok- en romantische violen, evenals altviool en violoncello da spalla.

Gevestigd in Den Haag, Nederland, is Tomoe een belangrijk lid van diverse Europese ensembles. Ze heeft uitgeblonken als concertmeester bij het Bremer Barokorchester (BBO), leidde het tweede orkest en soleerde in J.S. Bach's Matthäus Passion met het Amsterdam Baroque Orchestra. Ze toonde haar talent met het ensemble Los Temperamentos op viool en de zeldzame violoncello da spalla als Basso Continuo.

Tomoe heeft het podium gedeeld met het Amsterdam Baroque Orchestra, La Petite Band, het Lutherse Bach Ensemble onder leiding van Tymen Jan Bronda, Ensemble Postscript onder leiding van Artem Belogurov, PRJCT Amsterdam met Maarten Engletjes, Apollo Ensemble met David Rabinovich, Ensemble Odyssee onder leiding van Andrea Friggi en Ensemble Corvento met Erik Bosgraaf, onder anderen.

Ze bespeelt violen, altviool en violoncello da spalla, evenals bogen gemaakt door Dmitry Badiarov in Den Haag.

Lutherse Bach Academie

Solisten

Cressida Sharp	sopraan
David v Laar	altus
William Knight	tenor
Drew Santini	bas

Ensemble

Tomoe Badiarova	viool 1 / aanvoerder
Luca Alfonso Rizzello	viool 1 / altviool
Noyuri Hazama	viool 2
Sakura Goto	viool 2 / altviool
Esther van der Eijk	altviool
Nika Zlatic	violoncello
Jesse Solway	violone
Robert Koolstra	orgel
Hanna Lindeijer	hobo 1
Peter Frankenberg	hobo 2
Mario Topper	hobo 3
Bernat Gili Díaz	fagot
Amir Rabinovitz	trompet

Koor

Sopranen

Jikke Barwegen
Annemarieke Berends
Catrien de Boer
Marion van Dijken
Margreet Ebels
Tirza van Faassen
Harriëtte Gunnink
Annemiek Moeken
Gera Nijhof
Hester Wouda

Alten

Annie-Evie Beukema
Rika Bos
Ellis Dijkema
Hermine de Knijff
Abby Kooistra-Baas
Wietske Koopmans
Wieke Leemhuis
Margreet Ravensbergen
Bianca Rekker
Agnes de Wit

Tenoren

Sybren Bouwer
Dick Doornbos
Frank van Es
Ite Meerveld
Harald Schneider
Ger Veltman
Gonard Wagenaar

Bassen

Dirk Pieter van der Donk
Willem de Haas
Oege Mollema
Eltjo Mulder
Hilbrand Oldenhuis
Sytze Verbeek
Hielke Verbree
Harry Zuur

Over het Luthers Bach Ensemble en de Lutherse Bach Academie

Het Luthers Bach Ensemble is in 2006 opgericht vanuit de wens meer Bachcantates ten gehore te brengen op basis van de authentieke uitvoeringspraktijk. Het LBE is het enige Oude Muziekensemble in Noord-Nederland met een orkest en twee koren, een kleinkoor en een projectkoor. Het projectkoor heeft de naam Lutherse Bach Academie gekregen. In de afgelopen jaren wist het LBE een kern van buitengewoon goede instrumentalisten aan te trekken. Het LBE stelt zich ten doel het publiek te betrekken bij de emotionele rijkdom en intense dramatiek van de barokmuziek, bijvoorbeeld door scenische uitvoeringen. Dat sluit aan bij de opvattingen uit de tijd van Bach dat muziek via de emotie inzicht verschaft in de essentiële aspecten van het leven. Het LBE is letterlijk en figuurlijk gevestigd in de Lutherse kerk in Groningen. Het gebouw aan de Haddingestraat heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk podium voor kleinere ensembles en kamer-muziek. Daarnaast speelt het LBE op verschillende podia in Noord-Nederland, in de rest van Nederland en in Duitsland. De komst van het nieuwe Schnitgerorgel in 2017 is een belangrijke impuls voor muziekuitsvoeringen in combinatie met dit orgel, een voor Nederland unieke combinatie.

De Lutherse Bach Academie is voortgekomen uit het Luthers Bach Ensemble met het doel goefende amateurs in de gelegenheid te stellen om met orkest en vocale solisten van het Luthers Bach Ensemble koorwerken te zingen op basis van historisch geïnformeerde uitvoeringspraktijk. Ieder half jaar worden geïnteresseerden uitgenodigd om deel te nemen aan een van de projecten. De omvang van het koor ligt rond de 30 zangers. Er zijn vaak twee projecten per jaar.

Het LBE is een Algemeen Nut Beogende Instelling.

Komende concerten

Dixit Dominus

woensdag 3 juli
donderdag 4 juli

20:00 Akerk Groningen
20:00 Grote kerk Leeuwarden

programma

G.F. Handel – onder meer Dixit Dominus HWV 232

uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (ripiënisten, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda

Zuid-Amerikaanse Barok

vrijdag 11 oktober
zaterdag 12 oktober

20:00 Akerk Groningen
20:00 nnb Amsterdam

programma

Zuid-Amerikaanse Barok

uitvoerenden

Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Adrián Rodríguez Van der Spoel

Messiah

vrijdag 20 december
zaterdag 21 december
dinsdag 24 december

19:30 Martinikerk Groningen
19:30 Nicolaïkerk Appingedam
19:30 Lutherse kerk Groningen (cantatedienst)

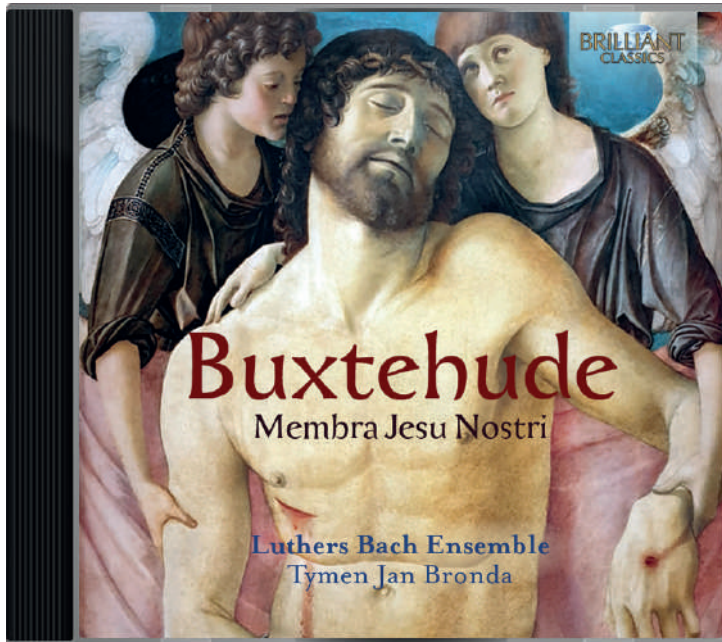
programma

George Frideric Handel, Messiah HWV 56

uitvoerenden

Lutherse Bach Academie (projectkoor, solisten & barokorkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda
Stefanie True (sopraan) | Gerben van der Werf (countertenor) | Jeffrey Thompson (tenor)
David Greco (bas)

Membra Jesu Nostri

Bestel nu Buxtehudes mooiste Passiemuziek!

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via: luthersbachensemble.nl

Prijs: € 12,50 (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

Of beluister eerst een voorproefje op ons Youtubekanaal

Membra Jesu Nostri - Buxtehude bekendste vocale meesterwerk - werd voor het eerst uitgevoerd in Lübeck in 1680. De volledige titel van het stuk is 'Membra Jesu Nostri Patientis Sanctissima', letterlijk vertaald 'De allerheiligste ledematen van onze Heer Jezus in zijn lijden'. Het stuk bestaat uit zeven cantates die gaan over verschillende delen van het lichaam van de lijdende en stervende Christus aan het kruis: voeten, knieën, handen, zij, borst, hart en hoofd. Deze delen zijn mogelijk uitgekozen omdat er in de Middeleeuwen verschillende tradities waren ontstaan van het aanbidden van delen van Christus' lichaam die verwond waren, variërend van vijf tot zeven wonden. Hart en borst van de stervende Christus zijn volgens de overlevering niet direct verwond (of het moest zijn door geseling, dat als aparte verwonding wordt gezien in sommige tradities), maar wel in overdrachtelijke zin, en hebben bovendien een grote symbolische betekenis in de verschillende tradities van aanbidding van Christus.

Eternal Source

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl

Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

Luthers Bach Ensemble, Robert Kuizenga: *Eternal source*
LBE2021

★★★★☆

Het Luthers Bach Ensemble uit Groningen heeft een cd gemaakt waarop zanger Robert Kuizenga de hoofdrol vervult. De countertenor noemt het album in het tekstboekje 'een ode aan mijn jongenskoortijd met Bouwe Dijkstra'. Hij is namelijk muzikaal opgegroeid in het Roder Jongenskoor. *Eternal source* bevat een gevarieerde en kleurrijke verzameling barokmuziek (Handel, Purcell, Bach, Byrd, Telemann, Vivaldi), met fraaie bijdragen van drie LBE-musici: Bruno Fernandes (trompet), Mike Fentross (luit) en artistiek leider Tymen Jan Bronda (spinet en orgel). Het is toch vooral Kuizenga's prachtige stem die de aandacht trekt. Mannelijke altten willen nog wel eens hard en scherp klinken, maar bij Kuizenga tref je louter soepele zachtheid aan: een zekere breekbaarheid, die de schijn van imperfectie suggereert. Juist de kwetsbaarheid vormt Kuizenga's grote kracht waarmee hij je recht in de ziel treft. Geweldig zanger, prachtig album.

JOB VAN SCHAİK

Drie solocantates van Bach

'De muziek van Bach past David Greco als een handschoen. Zijn stem, warm en diep, is ideaal voor de Christuspartijen in Bachs passies. Die diepte komt hier met name tot uiting in de aria 'Schlummert ein, ihr matten Augen' uit cantate BWV 82, en wordt nog versterkt door het Schnitgerorgel. Dat heeft hier dan wel niet echt een solopartij maar het voegt als continuo-instrument een belangrijke kleur toe aan het klein bezette ensemble.'
(Marcel Bijlo in *Klassieke Zaken*)

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

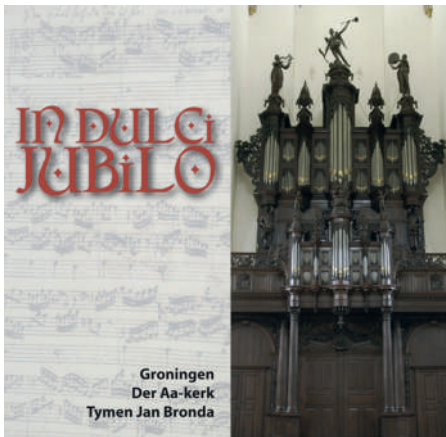
Via de website is het album tevens verkrijgbaar in digitaal formaat, als: FLAC 96kHz/24-bit

Magnificat, Luthers Bach Ensemble

Op deze cd staan van Johann Sebastian Bach het Magnificat D-Dur BWV243 (met Laudens) en het Concerto d-Moll BWV1059R en de altsolocantate Gott soll allein mein Herze haben BWV169. Solisten op deze cd zijn Stefanie True (sopraan); Robert Kuizenga (altus); Richard Resch (tenor) en Michiel Meijer (bas). Een en ander wordt gecompeteerd door het kleinkoor en barokorkest van het LBE.

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

In Dulci Jubilo, Tymen Jan Bronda

Deze cd verscheen in 2013. Tymen Jan Bronda speelde op het Schnitgerorgel van de Der Aa-kerk in Groningen. Het programma bevat werken uit de vroeg- en laatbarok die op het lijf van het instrument zijn geschreven.

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

Renaissance

De in 2017 opgenomen cd van Tymen Jan Bronda op het nieuwe Schnitgerorgel van de Lutherse Kerk Groningen.

Op deze orgel-cd, waarop het Schnitgerorgel in vele kleuren is te horen, werken van Frescobaldi (Tocatta VI), Scheidemann (Motetkolorierungen), Weckmann, Böhm (Vater unser, Herr Jesu Christ dich zu uns wend), Buxtehude (Tocatta in d), en natuurlijk de grote J.S. Bach (Toccata in F en diverse koraalbewerkingen).

Deze cd is verkrijgbaar tijdens de concerten of te bestellen via de website: luthersbachensemble.nl
Prijs: € 10,- (excl. € 2,50 verzendkosten)

TRIO PURCELL

PURCELL
SCHÜTZ
BUXTEHUDE
KAPSBERGER
J.S. BACH

DAVID VAN LAAR
(COUNTERTENOR)

MIKE FENTROSS
(THEORBE)

TYMEN JAN BRONDA
(KLAVIEREN)

ABDIJKERK ADUARD

19 APRIL 20:15

KONINGSNACHTCONCERT
LUTHERSE KERK GRONINGEN

26 APRIL 21:30

KAARTEN AAN DE DEUR EN DIGITAAL:

Wij zoeken Vrienden en Gulle Gevers

Uw steun voor langere tijd is onmisbaar. Willen wij op langere termijn de bewezen kwaliteit behouden en daarnaast die prachtige programma's kunnen uitvoeren, dan kunnen wij dat niet alleen. Is dit wat voor u? Stuur dan een email naar **secretaris.lbe@gmail.com** en wij handelen graag de zakelijke kant voor u af.

U bent al **Vriend** van het LBE vanaf €50 per jaar; u krijgt dan korting op twee kaarten per concert, gereserveerde 2e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij de concerten, een gratis pauzedrankje en programmaboekje. Daarnaast ontvangt u regelmatig een nieuwsbrief en bent u als eerste op de hoogte van aanstaande concerten en ander nieuws over het LBE.

Wordt u **Gulle Gever**? Dat kan vanaf €250,00 per jaar voor een periode van minimaal 5 jaar. U ontvangt 1e rang vrijkaarten (aantal is afhankelijk van uw jaarlijkse bijdrage), korting op kaarten, gereserveerde 1e rang plaatsen, persoonlijk ontvangst bij de concerten, een gratis pauzedrankje en programmaboekje.

Daarnaast ontvangt ook u regelmatig een nieuwsbrief en bent u als eerste op de hoogte van aanstaande concerten en ander nieuws over het LBE.

Jaarlijkse bijdrage	Vrijkaarten
€250	2 per jaar
€500	6 per jaar
€1000	2 per concertreeks

Een periodieke gift leidt tot een groter belastingvoordeel dan een eenmalige gift. Als u minimaal vijf jaar jaarlijks een periodieke gift geeft, is de niet-aftekbare drempel niet van toepassing en geldt zelfs geen maximum aan uw aftrekbare gift. (Deze gelden wel voor een eenmalige gift.)

U hebt een simpele overeenkomst nodig om beroep te kunnen doen op de belastingvoordelen van een periodieke gift.

WORD VRIEND VAN HET LBE EN SCAN DEZE QR CODE!

Colofon

Floormanagers: Titia Patberg (coördinatie), Annelies Berends, Geetje Hoorntje, Hester de Ruiter, Hilde Mollema, Ite Harm Meerveld, Janneke Luttje, Jikke Barwegen, Rika Bos, Roelie Karsijns

Coördinatie kassa: Bernard van Reemst

Fotografie: Daria Vinogradova

Geluidsoptnames: Jan Willem van Willigen

Teksten en vertalingen: Eduard en Ria van Hengel

Redactie: Tirza van Faassen en Agnes de Wit

Ontwerp: Guus van Nunen - gemakpc.nl

Voor meer informatie en het laatste nieuws, kijk op onze website www.luthersbachensemble.nl

.....

Het LBE is te vinden op sociale media

Stichting LUTHERS BACH ENSEMBLE te Groningen
Postadres p/a Haddingestraat 19a 9711 KB GRONINGEN
e-mailadres info@luthersbachensemble.nl
IBAN NL70INGB0002878593 / BIC INGBNL2A
t.n.v. stichting Luthers Bach Ensemble Groningen
Kamer van Koophandel 02096248 ANBI nr. 65004

Wilt u zich aanmelden voor de LBE-mailinglist/Nieuwsbrief scan dan deze QR code:
U kunt ook een email sturen naar: secretaris.lbe@gmail.com.

.....

Management

Artistic Director (artistiek leider)

Tymen Jan Bronda

info@luthersbachensemble.nl

+31 (0)6 27035682

Managing Director (zakelijk leider)

Janneke Olthuis

zakelijkleider@luthersbachensemble.nl

+31 (0)6-33842596

Producer: Titia Patberg

Fundraiser: Wilma Seijbel

Choir Manager LBE: Henk Timmerman

Choir Manager LBA: Annie-Evie Beukema

Inspicient: Ite-Harm Meerveld

Podium: Oege Mollema (coördinatie)

Bestuur

Leendert Klaassen (voorzitter)

Broer Miedema (penningmeester)

Jikke Barwegen (secretaris)

Titia Siekmans (algemeen bestuurslid)

Heiko Kuipers (algemeen bestuurslid)

Raad van toezicht

Jan Willem van Willigen

Karel Knoll

Jan Hendrik Kuiper

LUTHERS
BACH
ENSEMBLE